

معاہد میں اساسی و موضوعات جاری

سیتم ہائی اطلاعاتی حسابداری

بہ اہتمام

دکتر نظام الدین رحیمیان

میثم آخوندزاده

سرشناسه	: رحیمیان، نظام الدین - ۱۳۲۸
عنوان و نام پدیدآور	: مفاهیم اساسی و موضوعات جاری سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری / به اهتمام نظام الدین رحیمیان، میثم آخوندزاده.
مشخصات نشر	: تهران: کیومرث، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ص. ۴۰
شابک	978-600-5540-36-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حسابداری -- داده‌پردازی
موضوع	: ذخیره و بازیابی اطلاعات -- حسابداری
شناخته شده	: آخوندزاده، میثم - ۱۳۶۴
ردیبلنگر	HF56791 ۱۳۹۰ : ۷ مار ۲۰۲۰
ردیبلنگر	۶۵۷/۰۲۸۵
شماره کتابخانه ملی	۲۴۸۰۶۳

تهران - خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران، بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، پلای ۱۲۰۲، طبقه زیرین، تلفن ۰۲۶۴۱۴۴۹۲ - ۰۲۶۹۵۰۴۴۶
www.kumarsbook.com Email: info@kumarsbook.com

مفاهیم اساسی و موضوعات جاری سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری

تألیف: دکتر نظام الدین رحیمیان - میثم آخوندزاده

چاپ: اول، ۱۳۹۰

تیراز: ۱۱۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: اصلاحی - صالحانی

صفحه‌آرایی: ه سوری (۰۲۸۹۷-۰۶۶۴)

قیمت: ۹۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۴۰-۲۶-۹ ISBN: 978-600-5540-25-3

فهرست مطالب

۱۱	پیش گفتار
۱۳	بخش اول: مفاهیم اساسی سیستم اطلاعاتی حسابداری
۱۵	فصل اول: سیستم
۱۰	مقدمه
۱۰	تعریف سیستم
۱۶	ویژگی های سیستم
۱۷	نظریه عمومی سیستم ها
۱۸	مشخصه های اصلی سیستم ها
۱۹	أنواع سیستم
۱۹	۱) انواع سیستم ها از لحاظ نوع تعامل با محیط
۲۰	۲) انواع سیستم از لحاظ واکنش به محیط
۲۰	۳) انواع سیستم از لحاظ سیستم بازخوردی آنها
۲۱	چرخه بازخورد و کنترل
۲۳	طراحی و تجزیه و تحلیل سیستمها
۲۴	۱) فعالیت های تجزیه و تحلیل سیستم ها
۲۴	۲) الگامات سیستم جدید
۲۴	۳) انتخاب سیستم ها و یافتن راه های جالبگری
۲۷	مدیریت اجرای سیستم و عملیات
۲۷	۱) اجرای سیستم
۲۸	۲) آزمون سیستم جدید
۲۸	۳) آموزش
۲۹	۴) رویکردهای تغییر روشی
۳۰	۵) عملیات سیستمها
۳۱	چالش های پس از اجرای سیستم
۳۲	نگرش سیستمی به سازمان
۳۴	خلاصه
۳۴	وازگان کلیدی فصل
۳۵	منابع و مأخذ فصل
۳۵	فعالیت های پایان فصل
۳۹	فصل دوم: اطلاعات و سیستم اطلاعاتی
۳۹	مقدمه
۳۹	داده و اطلاعات
۳۹	تعريف اطلاعات
۴۰	تعريف سیستم اطلاعاتی
۴۱	مسایل نصیم گیری و سطح فعالیت مدیریت
۴۱	الف- مسایل ساخت نیافته
۴۲	ب- مسایل ساخت یافته
۴۲	ج- مسایل نیمه ساخت یافته
۴۳	سیستم اطلاعات مدیریت
۴۴	اصول طراحی و پیاده سازی سیستم های اطلاعاتی مدیریت
۴۴	فتاوی اطلاعات سازمانی
۴۴	نمونه ۱. ارتباطات از راه دور

۴۵	نمونه ۲. مبادله الکترونیکی دادهها
۴۷	انتخاب سیستم اطلاعات مدیریت مناسب در سازمان
۴۷	- نقش رایانه در سیستم‌های اطلاعاتی
۴۷	- سیستم اطلاعات مدیریت
۴۸	طرایحی و پیاده سازی سیستم‌های اطلاعات مدیریت
۵۲	انتخاب مدل سیستم اطلاعاتی در سازمان
۵۳	مقاومت در برابر اجرای سیستم اطلاعاتی
۵۳	سیستم‌های اطلاعاتی و تصویر بزرگ سازمانی
۵۴	خلاصه
۵۴	واژگان کلیدی فصل
۵۴	منابع و مأخذ فصل
۵۵	فعالیت‌های پایان فصل
۵۹	فصل سوم: نقش و هدف سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۵۹	مقدمه
۵۹	سوالات مورد بحث
۶۰	تعریف و اهمیت سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۶۲	ساختار سیستم اطلاعاتی حسابداری
۶۳	منابع اطلاعاتی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و مفاهیم دانش اطلاعاتی
۶۸	خلاصه
۶۸	واژگان کلیدی
۶۹	منابع و مأخذ فصل
۶۹	فعالیت‌های پایان فصل
۷۳	فصل چهارم: فرآیند پردازش معاملات در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۷۳	مقدمه
۷۳	سوالات مورد بحث
۷۴	حسابداری و دفترداری
۷۵	چرخه حسابداری
۷۵	سیستم‌های گذگزاری
۷۶	قضایی انسانی و فناوری اطلاعات
۷۶	خلاصه
۷۶	واژگان کلیدی
۷۷	منابع و مأخذ فصل
۷۷	فعالیت‌های پایان فصل
۹۱	فصل پنجم: حرفهای گرامی و اخلاق حرفهایی
۹۱	مقدمه
۹۲	سوالات مورد بحث
۹۲	حرفهای گرامی
۹۰	اخلاق حرفهایی
۱۰۱	خلاصه
۱۰۲	واژگان کلیدی
۱۰۳	منابع و مأخذ فصل
۱۰۳	فعالیت‌های پایان فصل
۱۰۹	فصل ششم: کنترل‌های داخلی
۱۰۹	مقدمه
۱۱۰	تعریف و اهمیت کنترل‌های داخلی

۱۱۲	خطرهای
۱۱۵	چارچوب کنترل‌های داخلی کزو
۱۲۰	نمونه‌هایی از کنترل‌های داخلی
۱۲۳	کاربردها و موارد استفاده کنترل‌های داخلی
۱۲۶	خلاصه
۱۲۷	واژگان کلیدی
۱۲۷	منابع و مأخذ
۱۲۸	فعالیت‌های پایان فصل
۱۳۷	بخش دوم: فناوری اطلاعات و روش‌های مدل‌سازی سیستم
۱۳۹	فصل هفتم: ترسیم نمودگر جریان عملیات
۱۴۰	مقدمه
۱۴۰	آنواع نمودگرهای جریان عملیات و میثاق‌ها
۱۴۲	ابزارها و نشانه‌های ترسیم نمودگر جریان عملیات
۱۴۴	نمونه‌هایی از نمودگرهای جریان عملیات
۱۴۴	نمونه اول: شرکت خدماتی مواد غذایی کری
۱۴۷	ترسیم نمودگر جریان عملیات و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۱۵۱	خلاصه
۱۵۲	منابع و مأخذ فصل
۱۵۲	فعالیت‌های پایان فصل
۱۵۹	فصل هشتم: ترسیم نمودار جریان داده‌ها
۱۵۹	مقدمه
۱۶۰	نمادها و نکات قابل توجه در طراحی نمودار جریان داده‌ها
۱۶۴	نمودگرهای جریان داده و نمودگرهای جریان عملیات
۱۶۵	حالت‌های سطح بندی شده از نمودار جریان داده‌ها
۱۶۸	طراحی پایگاه داده‌ها
۱۷۰	فرم نرمال اول (1NF): حذف گروههای تکراری
۱۷۱	فرم نرمال دوم (2NF): حذف داده‌های زائد
۱۷۲	فرم نرمال سوم (3NF): حذف ستون‌های غیر مرتبط با کلید اولیه
۱۷۲	خلاصه
۱۷۳	واژگان کلیدی
۱۷۴	منابع و مأخذ فصل
۱۷۴	فعالیت‌های پایان فصل
۱۷۹	فصل نهم: فناوری اطلاعات
۱۷۹	مقدمه
۱۸۱	اجزای تشکیل دهنده سیستم رایانه‌ای
۱۸۲	اجزای سخت افزاری سیستم رایانه‌ای
۱۸۵	اجزای نرم افزاری سیستم رایانه‌ای
۱۸۵	پیکربندی سیستم رایانه‌ای
۱۸۷	شبکه سازی رایانه
۱۸۹	اینترنت، اینترانت و اکسٹرانت
۱۹۰	عوامل مورد توجه برای انتخاب فناوری اطلاعات
۱۹۴	فناوری‌های اطلاعات مورد استفاده در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۱۹۴	صفحات گسترده
۱۹۰	پایگاه داده‌های ارتباطی

۱۹۸	سیستم‌های دفتر کل
۲۰۱	نرم افزار ایجاد وب
۲۰۳	سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه اقتصادی
۲۰۵	ده فناوری برتر انجمن حسابداران رسمی آمریکا
۲۰۷	خلاصه فصل
۲۰۸	واژگان کلیدی
۲۰۸	منابع و مأخذ
۲۰۹	فعالیت‌های پایان فصل
۲۱۵	بخش سوم: فرایند‌های تجاری
۲۱۷	فصل دهم: فرایند فروش و وصول مطالبات
۲۱۷	مقدمه
۲۱۸	زنگزره ارزش پورتو
۲۲۰	تعریف فرایند
۲۲۲	مستندات و مدل سازی
۲۲۷	کنترل‌های داخلی
۲۲۹	فناوری اطلاعات در فرایند فروش و وصول مطالبات
۲۳۰	خلاصه
۲۳۱	واژگان کلیدی
۲۳۲	منابع و مأخذ
۲۳۲	فعالیت‌های پایان فصل
۲۴۱	فصل یازدهم: فرایند تحصیل و پرداخت
۲۴۱	مقدمه
۲۴۲	شرح فرایند
۲۴۴	مستندات و مدل سازی
۲۴۷	کنترل‌های داخلی
۲۴۸	۱. سفارش کالاهای غیر ضروری
۲۴۸	۲. خرید کالاهای غیر ضروری
۲۴۸	۳. دریافت کالاهای سفارش داده نشده یا معیوب
۲۴۹	۴. مواجه با دزدی موجودی‌ها و یا وجوده نقد
۲۴۹	۵. اشتباہ در پرداخت فاکتورها
۲۵۰	فناوری اطلاعات در فرایند تحصیل / پرداخت
۲۵۰	روابط فرایند‌های تجاری
۲۵۲	خلاصه
۲۵۳	واژگان کلیدی
۲۵۳	منابع و مأخذ
۲۵۴	فعالیت‌های پایان فصل
۲۶۱	فصل دوازدهم: سایر فرایند‌های تجاری
۲۶۱	مقدمه
۲۶۲	فرایند تبدیل
۲۶۷	فرایند تامین مالی
۲۶۹	فرایند منابع انسانی
۲۷۱	روابط میان فرایندها
۲۷۱	خلاصه

۲۷۲	وازگان کلیدی
۲۷۲	منابع و مأخذ فصل
۲۷۳	فعالیت‌های پایان فصل
۲۸۱	بخش چهارم: سایر موضوعات جاری در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۲۸۲	فصل سیزدهم: عرضه کنندگان خدمات کاربردی
۲۸۳	مقدمه
۲۸۴	ماهیت و هدف عرضه کنندگان خدمات کاربردی
۲۸۵	نمونه‌هایی از عرضه کنندگان خدمات کاربردی
۲۸۹	مزایا و هزینه‌های عرضه کنندگان خدمات کاربردی
۲۹۳	ملاحظات مربوط به کنترل داخلی
۲۹۵	خلاصه
۲۹۶	وازگان کلیدی
۲۹۷	منابع و مأخذ
۲۹۷	فعالیت‌های پایان فصل
۳۰۳	فصل چهاردهم: گواهی نامه‌های حرفه‌ای
۳۰۳	مقدمه
۳۰۵	حسابدار رسمی مدیریت
۳۰۶	بررسی کننده رسمی تقلب
۳۰۸	حسابرس رسمی داخلی
۳۰۸	حسابرس رسمی سیستم‌های اطلاعاتی
۳۰۹	برنامه‌ریزی شغلی
۳۱۱	خلاصه
۳۱۱	وازگان کلیدی
۳۱۲	فعالیت‌های پایان فصل
۳۱۷	فصل پانزدهم: سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری رویداد محور
۳۱۷	مقدمه
۳۱۸	انواع سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۳۲۰	مدل سازی ریل
۳۲۲	کار دینال‌ها
۳۲۳	ایجاد پایگاه داده‌های ارتباطی از طریق مدل ریل
۳۲۶	نمونه
۳۲۸	خلاصه
۳۲۹	وازگان کلیدی
۳۲۹	منابع و مأخذ
۳۲۹	فعالیت‌های پایان فصل
۳۳۷	فصل شانزدهم: جرایم رایانه‌ای و امنیت فناوری اطلاعات
۳۳۷	مقدمه
۳۳۹	تهدیدات و خطرهای تجاری سیستم‌های اطلاعاتی
۳۴۱	مرتكبان جرایم رایانه‌ای
۳۴۳	امنیت اطلاعات
۳۴۵	اهداف کنترلی برای اطلاعات و فناوری مربوط
۳۴۸	خلاصه
۳۴۹	وازگان کلیدی

۳۴۹	منابع و مأخذ
۳۵۰	فعالیت‌های پایان فصل
۳۵۵	فصل هفدهم: زبان گزارشگری تجاری گسترش پذیر
۳۵۶	مقدمه
۳۵۷	واژه شناسی
۳۵۸	تاریخچه و ساختار
۳۶۲	مزایای سازمانی
۳۶۳	ابزارهای نرم‌افزاری
۳۶۹	کنترل‌های داخلی
۳۷۱	خلاصه
۳۷۲	واژگان کلیدی
۳۷۲	منابع و مأخذ
۳۷۲	فعالیت‌های پایان فصل
۳۷۷	فصل هیجدهم: مدل‌های تصمیم‌گیری و مدیریت داشت
۳۷۷	مقدمه
۳۷۸	اضافه بار اطلاعاتی و سایر موانع برای اتخاذ تصمیمات مناسب
۳۸۲	مدل‌های تصمیم‌گیری و مدیریت داشت
۳۸۷	خلاصه
۳۸۸	واژگان کلیدی
۳۸۸	منابع و مأخذ
۳۸۹	فعالیت‌های پایان فصل
۳۹۵	فصل نوزدهم: سیستم‌های تجارت الکترونیک و برنامه‌ریزی منابع بنگاه اقتصادی
۳۹۵	مقدمه
۳۹۶	تجارت الکترونیک
۴۰۱	سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه اقتصادی
۴۰۵	خلاصه
۴۰۶	واژگان کلیدی
۴۰۶	منابع و مأخذ
۴۰۶	فعالیت‌های پایان فصل
۴۱۱	فصل بیستم: حسابرسی و ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۴۱۱	مقدمه
۴۱۲	أنواع حسابرسی
۴۱۵	استانداردهای پذیرفته شده عمومی حسابرسی
۴۱۷	مراحل کلی حسابرسی
۴۲۱	سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و حسابرسی
۴۲۲	خلاصه
۴۲۳	واژگان کلیدی
۴۲۳	منابع و مأخذ
۴۲۳	فعالیت‌های پایان فصل
۴۲۹	واژه نامه
۴۲۹	منابع و مأخذ

پیش گفتار

سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، حوزه مطالعه نسبتاً جدید و مهمی است. سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، رشته‌های مالی، حسابداری، حسابرسی، مدیریت، مالیاتی و دولتی را به هم ارتباط می‌دهد که دانشجویان این رشته‌ها به مطالعه این موضوع می‌پردازند. علاوه بر این، سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری از رشته‌های حسابداری، مدیریت، امور مالی، فناوری اطلاعات و رایانه نیز بهره می‌گیرد. مسائل و موضوعات موجود در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری به ندرت دارای پاسخ‌های قطعی، صحیح و معینی هستند. از محاسن کتاب حاضر این است که برای این موضوعات، مطالب مفیدی را برای خوانندگان ارائه می‌کند. مطالعه این کتاب، به خوانندگان کمک می‌کند تا اطمینان و قضاوت حر斐ای آنان در تجزیه و تحلیل مسایل مختلف افزایش یابد.

ساختار کتاب به گونه‌ای است که موضوعات اساسی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در فصول ابتدایی (فصل اول تا دوازده) و سایر موضوعات جدید و مفاهیم جاری و نو ظهرور در فصول پایانی کتاب (فصل سیزدهم الی بیست) آورده شده است و می‌تواند برای آموزش سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در دوره کارشناسی ارشد و پروژه‌های تحقیقاتی و ارائه‌های کلاسی به کار رود.

این کتاب می‌تواند برای اساتید، دانشجویان، حسابرسان، مشاوران مدیریت، طراحان و متخصصان سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مفید واقع شود. هر فصل در این کتاب با ارائه مطالبی در مورد شرکت‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در دنیای تجارت آغاز می‌شود و باعث می‌شود که دانشجو، شناخت واضح و عمیق‌تری نسبت به مسائل پیدا کرده و بتواند به سوالات مورد بحث پاسخ مناسب دهد. در داخل و انتهای هر فصل عنوانی مانند تأمل و خودآزمایی، تصمیم‌گیری و اعمال قضاوت، تمرینات میدانی، جدول کلمات متقطع و سوالات چهارگزینه‌ای وجود دارد که خوانندگان را ملزم می‌کند از صرف مطالعه کتاب فراتر رفته و از طریق گفتگو با حسابداران و طراحان سیستم، مشاهده فرایندهای تجاری، انجام تحقیقات کتابخانه‌ای، مراجعت به ویگاه‌ها و تفکر و تعمق درباره موضوعات به جمع آوری سایر اطلاعات پردازند.

کوشش بسیاری انجام شده که تدوین و چاپ این کتاب با دقت همراه باشد. به رغم کوشش‌های انجام شده، ممکن است نکاتی وجود داشته باشد که بتوان آن‌ها را بهبود بخشد. امید است همکاران، اساتید و دانشجویانی که این کتاب را مورد استفاده قرار می‌دهند، پدیدآورند گان را نسبت به این نکات آگاه سازند.

امیدوارم انشاء الله این کتاب بتواند مهارت‌های فنی خوانندگان را در مورد سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری توسعه و بهبود بخشد.

دکتر نظام الدین رحیمیان

۱۳۹۰

بخش اول

مفاهیم اساسی سیستم اطلاعاتی حسابداری

- ✓ فصل اول- سیستم
- ✓ فصل دوم- اطلاعات و سیستم اطلاعاتی
- ✓ فصل سوم- نقش و هدف سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
- ✓ فصل چهارم- پردازش معاملات در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
- ✓ فصل پنجم- مرتفعات کاری و اخلاق مرتفه ای
- ✓ فصل ششم- کنترل‌های داخلی

در این بخش، مبانی و نظریه‌هایی مطرح می‌شود که در مطالعه حسابداری مربوط بوده و صرف نظر از رویکرد و فلسفه، اساس و پایه مطالعه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری را تشکیل می‌دهند. بدینهی است که ورود به این مباحث بدون شناخت اولیه سیستم، اطلاعات، پردازش اطلاعات و سیستم اطلاعاتی امکان پذیر نیست. با وجود اینکه ماهیت و اهداف سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مورد بررسی قرار گرفته است، اصول پردازش معاملات را نیز بررسی خواهیم کرد. شما ممکن است که بعضی از اطلاعات را نسبت به پردازش معاملات افشا کرده اما استاد شما از این مهم به راحتی بگذرد. اصول حرفه‌ای و ضوابط اخلاقی همیشه و شاید حتی مهم‌تر از امروز در حرفه ما مهم بوده است. ما فرض می‌کنیم که شما می‌خواهید پس از تحصیلات تکمیلی وارد حرفه حسابداری شوید، از این رو درباره آنچه که حسابداری را یک حرفه‌ای سازد و اینکه چطور اعضای آن باید به عنوان حرفه‌ای رفتار کنند نیز صحبت و بحث خواهیم کرد. همچنین در این بخش ضوابط اخلاقی درسازمان‌های حرفه‌ای حسابداری مختلف، موردن توجه قرار گرفته است. بخش اول این کتاب با کنترل‌های داخلی یعنی قلب مطالعه سیستم اطلاعاتی حسابداری پایان می‌یابد.